

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ

ΕΝΟΤΗΤΑ 6 – ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΡΟΛΩΝ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΙΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ

Το παιχνίδι ρόλων βάζει τους μαθητές στη θέση ενός βουλευτή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Για μία με δύο ώρες, η τάξη σας μετατρέπεται σε οιονεί Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και οι μαθητές σας συζητούν για τον τρόπο αντιμετώπισης διάφορων ζητημάτων που απασχολούν την ΕΕ όπως η υπερθέρμανση του πλανήτη, οι κανόνες για το κάπνισμα και ο στρατός της ΕΕ.

Το παιχνίδι ρόλων ακονίζει τις δεξιότητες των μαθητών σας στη διεξαγωγή δημοκρατικού διαλόγου. Πρόκειται για δεξιότητες που περιλαμβάνουν την ανάπτυξη κριτικής σκέψης, τις δεξιότητες διαλόγου και την εκμάθηση της τέχνης των συμβιβασμών.

Στην αρχή, **οι μαθητές εργάζονται κατά μικρότερες ομάδες — τις κοινοβουλευτικές επιτροπές** — για μια νομοθετική πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Χρησιμοποιούν μια βάση παιχνιδιού με θεματικές κάρτες. Όταν τροποποιούν τη νομοθετική πρόταση, πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τους τις διαφορετικές απόψεις του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των άλλων ενδιαφερόμενων μερών. Υπάρχουν 5 πιθανά ζητήματα από τα οποία μπορείτε να επιλέξετε, με διαφορετικά επίπεδα δυσκολίας.

Στη συνέχεια, πραγματοποιείται **συζήτηση στην ολομέλεια** στην τάξη, κατά την οποία οι ομάδες παρουσιάζουν τις τροποποιημένες νομοθετικές προτάσεις. Ακολουθεί ψηφοφορία στην τάξη.

Τέλος, πραγματοποιείται διεξοδική **ενημέρωση και αξιολόγηση** του παιχνιδιού ρόλων, επισημαίνοντας τις ομοιότητες και τις διαφορές μεταξύ της άσκησης στην τάξη και της πραγματικότητας.

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ	ΥΛΙΚΑ ΓΙΑ ΤΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ
Παιχνίδι Ρόλων: εργασία στις κοινοβουλευτικές επιτροπές	25 λεπτά	<ul style="list-style-type: none"> - Βάση παιχνιδιού για κάθε ομάδα - Φύλλο εργασίας για κάθε ομάδα - Κάρτες για την κάθε ομάδα Οι κάρτες πρέπει να εκτυπωθούν από την μία πλευρά και να κοπούν. - Θεματική νομοθετική πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για κάθε ομάδα.
Παιχνίδι Ρόλων: συζήτηση και ψηφοφορία στην ολομέλεια	10 λεπτά ανά θέμα	<ul style="list-style-type: none"> - Σχολικός πίνακας/χαρτοπίνακας + κιμωλία/μαρκαδόρος - Συμπληρωμένο φύλλο εργασίας για κάθε ομάδα
Παρακολούθηση και αξιολόγηση	15 λεπτά με 1 ώρα	<ul style="list-style-type: none"> - Υπολογιστής + βιντεοπροβολέας - Παρουσίαση της Ενότητας 6

Δήλωση αποποίησης ευθύνης

Η μορφή και το περιεχόμενο αυτής της άσκησης δεν παρέχουν μια πλήρη και ορθή αναπαράσταση της πραγματικότητας ούτε αποτυπώνουν τις πραγματικές απόψεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή των ομάδων συμφερόντων. Ο σκοπός αυτής της άσκησης προσομοίωσης είναι καθαρά εκπαιδευτικός και ορισμένες από τις επιλογές έγιναν αποκλειστικά με γνώμονα αυτόν τον σκοπό.

ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ

ΣΤΑΣΗ

- Οι μαθητές αναπτύσσουν μια συνολική κριτική στάση και διαμορφώνουν άποψη σχετικά με τρέχοντα θέματα της ευρωπαϊκής επικαιρότητας.

ΓΝΩΣΤΙΚΟ ΥΠΟΒΑΘΡΟ

- Οι μαθητές είναι εξοικειωμένοι και κατανοούν τη διαδικασία λήψης αποφάσεων της ΕΕ (μια απλουστευμένη εκδοχή της).
- Οι μαθητές κατανοούν τον ρόλο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σε αυτήν τη διαδικασία.
- Οι μαθητές μαθαίνουν ότι το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ασχολείται με συγκεκριμένα θέματα που επηρεάζουν την καθημερινή τους ζωή.
- Οι μαθητές μαθαίνουν περισσότερα για τα θέματα που συζητούνται.

ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

- Καθ' όλη τη διάρκεια της άσκησης οι μαθητές βελτιώνουν τις δημοκρατικές τους δεξιότητες. Μαθαίνουν πώς να λαμβάνουν υπόψη τους τη γνώμη των άλλων, πώς να διαμορφώνουν τις δικές τους απόψεις, πώς να συμμετέχουν σε διαβουλεύσεις και πώς να συμβιβάζονται.
- Οι μαθητές μαθαίνουν πώς να παρουσιάζουν την πρότασή τους και πώς να μιλούν ενώπιον μιας ομάδας.

ΒΗΜΑ ΠΡΟΣ ΒΗΜΑ

1. ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΡΟΛΩΝ: ΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΙΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΕΣ ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ

ΠΛΑΙΣΙΟ

Η τάξη χωρίζεται σε ομάδες 4 έως 5 μαθητών. Σε κάθε ομάδα ανατίθεται ένα θέμα εργασίας. Κάθε ομάδα κάθεται γύρω από ένα τραπέζι με όλο το υλικό. Ιδανικά, τα τραπέζια έχουν ήδη προετοιμαστεί από τον διδάσκοντα.

Κάθε ομάδα έχει μια θεματική νομοθετική πρόταση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Στο τραπέζι υπάρχει επίσης ένα φύλλο εργασίας (ίδιο για όλα τα θέματα), μια βάση παιχνιδιού (ίδια για όλα τα θέματα) και οι κάρτες που ανήκουν στο θέμα. Οι θεματικές κάρτες τοποθετούνται στη βάση του παιχνιδιού με την άγραφη όψη προς τα επάνω και με διπλωμένες τις γωνίες όπου εμφανίζονται οι αριθμοί ή τα σύμβολα.

Ένα έτοιμο θέμα παρουσιάζεται με τον ακόλουθο τρόπο:

ΟΡΙΣΜΕΝΕΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ

- Περιφερθείτε ανάμεσα στις διάφορες ομάδες και δώστε βοήθεια στις ομάδες που δεν μπορούν να προχωρήσουν.
- Κατά προτίμηση, κάθε ομάδα εργάζεται με ένα διαφορετικό θέμα. Έτσι, η κάθε ομάδα μπορεί να παρουσιάσει μια διαφορετική νομοθετική πρόταση στην τάξη. Ωστόσο, ο εκπαιδευτικός έχει τη δυνατότητα να επιλέξει να δώσει σε όλες τις ομάδες το ίδιο θέμα ή να αναθέσει το ίδιο θέμα σε δύο ομάδες, κ.λπ.

2. ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΡΟΛΩΝ: ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΚΑΙ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑ ΣΤΗΝ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

ΠΛΑΙΣΙΟ

Οι μαθητές παραμένουν καθισμένοι ο καθένας ανάλογα με την θεματική επιτροπή στην οποία ανήκει. Στο μπροστινό μέρος της τάξης υπάρχει ένας μαυροπίνακας ή ένας χαρτοπίνακας όπου εμφανίζεται το ακόλουθο πλέγμα:

ΘΕΜΑΤΙΚΟ ΠΕΔΙΟ	ΨΗΦΟΙ ΥΠΕΡ	ΨΗΦΟΙ ΚΑΤΑ	ΑΠΟΧΕΣ
λ.χ. κάπνισμα			
λ.χ. πρόσφυγες			

Ο εκπαιδευτικός γράφει τα θέματα που θα εξεταστούν στην πρώτη στήλη.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Κάθε θεματική ομάδα έχει στη διάθεσή της 2 λεπτά το πολύ για να παρουσιάσει την πρότασή της. Η ομάδα χρησιμοποιεί το συμπληρωμένο φύλλο εργασίας για την παρουσίαση. Στη συνέχεια, οι άλλοι μαθητές έχουν λίγο χρόνο για να κάνουν ερωτήσεις. Μετά από αυτό, ο εκπαιδευτικός συνεχίζει αμέσως στην ψηφοφορία. Κάθε μαθητής ψηφίζει **σηκώνοντας το χέρι του**. Οι μαθητές στη θεματική επιτροπή που παρουσιάζει την πρόταση μπορούν να ψηφίσουν επίσης. Ο εκπαιδευτικός λέει τα εξής:

- «Σηκώστε το χέρι σας όσοι συμφωνείτε με αυτή την πρόταση». Τότε σημειώνει τον αριθμό στη στήλη «Ψήφοι υπέρ» για το συγκεκριμένο θέμα.
- «Σηκώστε το χέρι σας όσοι διαφωνείτε με αυτή την πρόταση». Τότε σημειώνει τον αριθμό στη στήλη «Ψήφοι κατά» για το συγκεκριμένο θέμα.
- «Σηκώστε το χέρι σας όσοι απέχετε». Τότε σημειώνει τον αριθμό στη στήλη «Αποχές» για το συγκεκριμένο θέμα.

Μετά την ψηφοφορία, ο εκπαιδευτικός είτε καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η πλειοψηφία ψήφισε υπέρ της αποδοχής του νόμου, είτε ότι ο νόμος απορρίφθηκε.

Πλειοψηφία σημαίνει ότι οι μισοί + ένας από τους μαθητές ψηφίζουν υπέρ ή κατά της πρότασης. Οι αποχές δεν συνυπολογίζονται. Σε περίπτωση ισοψηφίας, ο εκπαιδευτικός προτείνει την αναστολή της ψηφοφορίας. Με τον τρόπο αυτό δεν λαμβάνεται απόφαση σχετικά με την πρόταση.

Η διαδικασία αυτή επαναλαμβάνεται για κάθε νομοθετική πρόταση.

ΟΡΙΣΜΕΝΕΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ

- Ο αριθμός των ομάδων στην τάξη καθορίζει τον χρόνο που απαιτείται για την άσκηση.
- Όσο μικρότερες είναι οι ομάδες, τόσο μεγαλύτερη είναι η συμμετοχή του κάθε μαθητή. Λάβετε υπόψη τόσο τα χρονικά περιθώρια όσο και την προσωπική συμμετοχή των μαθητών κατά τον καθορισμό του αριθμού των ομάδων που θα δημιουργηθούν στην τάξη.

3. ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΠΛΑΙΣΙΟ

Ο εκπαιδευτικός συζητά τις ομοιότητες και τις διαφορές ανάμεσα στην άσκηση και την πραγματικότητα, με βάση την παρουσίαση της ενότητας. Οι μαθητές είτε παραμένουν καθισμένοι στις μικρότερες ομάδες είτε κάθονται στις κανονικές θέσεις τους στην αίθουσα διδασκαλίας.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Στην αρχή, ο εκπαιδευτικός ρωτά τους μαθητές σχετικά με τις **εμπειρίες** τους: «Πώς σας φάνηκε που πήρατε τη θέση ενός ευρωβουλευτή;». Οι πιθανές απαντήσεις μπορεί να είναι ότι το βρήκαν δύσκολο να πάρουν αποφάσεις τη στιγμή που υπάρχουν τόσο πολλά διακυβευόμενα συμφέροντα ή ότι τους άρεσε που είχαν την εξουσία να πάρουν αποφάσεις. Στη συνέχεια, ρωτά τους μαθητές ποιος είχε παρόμοιες ή διαφορετικές εμπειρίες: λ.χ. «Ποιος ένωσε το ίδιο;» «Ποιος ένωσε το αντίθετο;».

Μετά την εισαγωγή αυτή, ο εκπαιδευτικός περνά στην **αξιολόγηση της άσκησης**. Εξηγεί ότι το παιχνίδι ρόλων στην τάξη είναι διαφορετικό από ό,τι συμβαίνει στην πραγματικότητα. Υπάρχουν διαφορές τόσο ως προς τη μορφή όσο και ως προς το περιεχόμενο. Ταυτόχρονα, φυσικά, υπάρχουν και κάποια πράγματα που είναι παρόμοια. Οι διαφορές και οι ομοιότητες εμφανίζονται σε μορφή πίνακα στην παρουσίαση (βλέπε εικόνα).

EVALUATION OF THE ROLE PLAY

	SIMILARITIES	DIFFERENCES
FORM		
CONTENT		

Το πρώτο ερώτημα προς τους μαθητές είναι: «Ποιες πτυχές της διαδικασίας θεωρείτε ότι ήταν παρόμοιες ως προς τη μορφή ή το περιεχόμενο;» Στη συνέχεια, ο εκπαιδευτικός εξηγεί τις **ομοιότητες** χρησιμοποιώντας την παρουσίαση, με παράλληλη συμβολή των μαθητών.

Το δεύτερο ερώτημα που τίθεται είναι: «Τι πιστεύετε ότι λειτουργεί διαφορετικά στην πραγματικότητα;» Σε αυτό το σημείο ο εκπαιδευτικός αναλύει τις σημαντικότερες **διαφορές** και πάλι με τη συμβολή των μαθητών και με την παρουσίαση.

Στη συνέχεια, ο εκπαιδευτικός **εξετάζει την πραγματική κατάσταση των θεμάτων που συζητήθηκαν** στην τάξη. Αυτό το μέρος είναι πολύ σημαντικό, προκειμένου οι μαθητές, μετά το μάθημα, να διαθέτουν μια ολοκληρωμένη εικόνα της πραγματικότητας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

1. Ομοιότητες και διαφορές με την πραγματικότητα

	ΟΜΟΙΟΤΗΤΕΣ	ΔΙΑΦΟΡΕΣ
ΜΟΡΦΗ	<p>Θεματικές επιτροπές στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ασχολείται με πολύ διαφορετικά μεταξύ τους θέματα. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο οι βουλευτές ειδικεύονται μόνο σε ένα ή το πολύ σε δύο θέματα. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο διαθέτει περίπου 20 μόνιμες και ορισμένες ad hoc θεματικές επιτροπές. Στο πλαίσιο των εν λόγω επιτροπών οι ευρωβουλευτές εξοικειώνονται πρώτα με το θέμα και το συζητούν, πριν το παρουσιάσουν στο υπόλοιπο Κοινοβούλιο.</p> <p>Ομάδες συμφερόντων. Συχνά, ομάδες συμφερόντων προσεγγίζουν τους ευρωβουλευτές.</p> <p>Ψηφοφορία με ανάταση του χεριού. Στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, η ψηφοφορία επί των προτάσεων συχνά διεξάγεται με ανάταση του χεριού επειδή, σε γενικές γραμμές, είναι ταχύτερη διαδικασία. Μερικές φορές οι ευρωβουλευτές ψηφίζουν με ηλεκτρονικά μέσα (= ατομική ψήφος), για παράδειγμα, όταν το Κοινοβούλιο είναι σε μεγάλο βαθμό διχασμένο σχετικά με ένα θέμα και το αποτέλεσμα της ψηφοφορίας δεν είναι σαφές με μια ματιά. Μια πολιτική ομάδα μπορεί επίσης να ζητήσει τη διεξαγωγή ηλεκτρονικής ψηφοφορίας (εκ των προτέρων), ενώ η τελική ψηφοφορία για μια έκθεση γίνεται κυρίως μέσω ηλεκτρονικής ψηφοφορίας. Με τον τρόπο αυτό οι πολίτες μπορούν να παρακολουθούν ποιοι ευρωβουλευτές ψήφισαν υπέρ/κατά ή αν απείχαν από την ψηφοφορία.</p> <p>Ψηφοφορία κατά πλειοψηφία. Στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ο κανόνας της πλειοψηφίας αντιστοιχεί επίσης στο ήμισυ + 1 των έγκυρων ψήφων.</p>	<p>Διάφορες πολιτικές ομάδες: Κατά τη διάρκεια της άσκησης, οι μαθητές δεν έδρασαν με γνώμονα κάποια πολιτική ιδεολογία. Στην πραγματικότητα, υπάρχουν επτά πολιτικές ομάδες στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Κατά τις συνόδους ολομέλειας οι ευρωβουλευτές κάθονται μαζί, στις αντίστοιχες πολιτικές ομάδες τους, από τα αριστερά προς τα δεξιά. Κάθε ομάδα ηγείται ένας πρόεδρος.</p> <p>Κοινή νομοθετική εξουσία. Η άσκηση μπορεί να δημιουργήσει την εντύπωση ότι μόνο το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο διαθέτει νομοθετική εξουσία στην ΕΕ και, επομένως, λαμβάνει όλες τις αποφάσεις. Στην πραγματικότητα, ωστόσο, το Κοινοβούλιο μοιράζεται την εξουσία του με το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.</p> <p>Πολυπλοκότερο καθεστώς</p> <ul style="list-style-type: none"> - Η άσκηση πραγματοποιήθηκε με συμμετοχή λίγων ατόμων. Στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, η συζήτηση και η ψηφοφορία γίνονται με 751 ευρωβουλευτές (κατ' ανώτατο όριο). - Η άσκηση στην τάξη έγινε σε μία και την αυτή γλώσσα. Στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, όλοι έχουν το δικαίωμα να μιλούν οποιαδήποτε από τις 24 επίσημες γλώσσες. Στη συνέχεια, τα πάντα μεταφράζονται στις 24 επίσημες γλώσσες της ΕΕ.
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ	<p>Επιχειρηματολογία. Τα επιχειρήματα στα οποία έγινε αναφορά κατά την άσκηση είναι παρόμοια με αυτά που χρησιμοποιούνται στις συζητήσεις σε ευρωπαϊκό επίπεδο.</p>	<p>Πολυπλοκότερο καθεστώς</p> <ul style="list-style-type: none"> - Τα θέματα είναι συχνά πιο τεχνικά. Για παράδειγμα, το σημερινό θέμα θα μπορούσε να είναι το μέγεθος των οπών στα αλιευτικά δίχτυα. Αυτό προϋποθέτει επιστημονικές έρευνες σε διάφορα πεδία, όπως στον τύπο ψαριών που μπορεί να πιάσει κανείς με κάθε είδους δίχτυων κ.λπ. - Οι νομοθετικές προτάσεις τις οποίες ψηφίζει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο είναι πολύ πιο λεπτομερείς. Κάθε λεπτομέρεια αποτελεί αντικείμενο συζήτησης και, εάν χρειαστεί, τροποποιείται.
	<p>Τέλος, υπάρχει ένα στοιχείο που ανήκει τόσο στις ομοιότητες όσο και στις διαφορές: τα ίδια τα θέματα</p> <ul style="list-style-type: none"> - Τα θέματα μπορούν να θεωρηθούν παρόμοια, επειδή είναι όλα θέματα με τα οποία ασχολείται ή έχει ασχοληθεί στο παρελθόν το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. - Ταυτόχρονα, τα θέματα διαφέρουν επειδή, στην πραγματικότητα, οι προτάσεις και οι θέσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι διαφορετικές. 	

2. Παρούσα κατάσταση προόδου των θεμάτων

1. ΤΟ ΚΑΠΝΙΣΜΑ ΣΤΗΝ ΕΕ

Για να αποτρέψει τους νέους από το κάπνισμα, η Ευρωπαϊκή Ένωση επικεντρώνεται στην πρόληψη (ώστε οι άνθρωποι να μην αρχίζουν το κάπνισμα) και στην αποθάρρυνση (ώστε να καπνίζουν όσο το δυνατόν λιγότεροι άνθρωποι ή οι καπνιστές να κόψουν το κάπνισμα).

Γι' αυτόν τον λόγο, σύμφωνα με τους ευρωπαϊκούς κανόνες, σε κάθε πακέτο τσιγάρων που πωλείται στην ΕΕ υπάρχει μια συνδυαστική προειδοποίηση για την υγεία (εικόνα, προειδοποιητικό κείμενο και πληροφορίες σχετικά με υπηρεσίες διακοπής του καπνίσματος) στις επίσημες γλώσσες των χωρών της ΕΕ όπου πωλείται. Με αυτόν τον τρόπο, η ΕΕ ενημερώνει τον καταναλωτή σχετικά με τους κινδύνους του καπνίσματος.

Επίσης, περιορίστηκαν οι διαφημίσεις καπνού. Οι διαφημιστικές εκστρατείες που προωθούν το κάπνισμα απαγορεύονται.

Εκτός από τους καθορισμένους κανόνες σχετικά με την πώληση και τη διαφήμιση προϊόντων καπνού, η ΕΕ κάνει επίσης συστάσεις στα κράτη μέλη ώστε να απαγορεύσουν το κάπνισμα στις κρατικές υπηρεσίες, καθώς και σε δημόσιους και άλλους χώρους. Η τελική απόφαση, όμως, για το αν θα εφαρμόσουν τη σύσταση λαμβάνεται από τις ίδιες τις χώρες.

Το 2014 η ΕΕ ενέκρινε αυστηρότερους κανόνες για τον καπνό. Οι κανόνες τέθηκαν σε ισχύ το 2016:

- Η πώληση τσιγάρων με χαρακτηριστικές γεύσεις, όπως μέντας, απαγορεύεται πλέον.
- Οι προειδοποιήσεις στα πακέτα των τσιγάρων πρέπει να καλύπτουν τουλάχιστον το 65% της επιφάνειάς τους, ενώ υπάρχει μια προκαθορισμένη σειρά συνδυαστικών προειδοποιήσεων για κάθε χώρα.
- Υπάρχει όριο στην ποσότητα της νικοτίνης στα ηλεκτρονικά τσιγάρα.

Στην αρχική νομοθετική πρόταση, τα τυποποιημένα — «ουδέτερα» — πακέτα τσιγάρων ήταν κάτι που είχε τεθεί υπό συζήτηση, αλλά τα θεσμικά όργανα της ΕΕ δεν μπόρεσαν να συμφωνήσουν στο θέμα αυτό. Επίσης, δεν μπόρεσε να περάσει η πρόταση αύξησης της ελάχιστης ηλικίας για αγορά προϊόντων καπνού στα 18 σε όλη την ΕΕ.

Κάθε κράτος μέλος μπορεί, ωστόσο, να αποφασίσει να εφαρμόσει αυστηρότερους κανόνες. Για παράδειγμα, στη Γαλλία οι τυποποιημένες συσκευασίες έγιναν υποχρεωτικές από τον Ιανουάριο 2017 και στην Ιρλανδία από τον Οκτώβριο του 2018. Οι τιμές των προϊόντων καπνού επίσης διαφέρουν από χώρα σε χώρα. Η χώρα της ΕΕ με τα φτηνότερα τσιγάρα είναι η Βουλγαρία, όπου η τιμή είναι περίπου 2,60 ευρώ το πακέτο. Τα πιο ακριβά πωλούνται στην Ιρλανδία με το πακέτο να κοστίζει πάνω από 10 ευρώ.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά μπορεί κανείς να βρει στη διεύθυνση https://ec.europa.eu/health/tobacco/overview_el.

2. ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ;

Παρά τα σχέδια για μια Ευρωπαϊκή Αμυντική Κοινότητα τα οποία υπάρχουν από το 1952, η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν διαθέτει στρατό. Κάθε κράτος μέλος αποφασίζει αυτόνομα εάν θα διαθέσει και θα αναπτύξει τον δικό του στρατό.

Ωστόσο, η συνεργασία στον τομέα των εξωτερικών υποθέσεων και της αμυντικής πολιτικής έχει αυξηθεί

πολύ, ιδίως με τη συνολική στρατηγική για την εξωτερική πολιτική και την πολιτική ασφαλείας που ξεκίνησε το 2016. Τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης εμβαθύνουν τη συνεργασία τους στον τομέα της άμυνας και ευθυγραμμίζουν τις στρατιωτικές τους δαπάνες και τις επενδύσεις τους με πρωτοβουλίες όπως η μόνιμη διαρθρωμένη συνεργασία (PESCO).

Υπάρχουν επίσης ειδικές αποστολές της ΕΕ εκτός της Ένωσης, για τη διατήρηση της ειρήνης, την πρόληψη των συγκρούσεων και τη διεθνή ασφάλεια. Τα στρατεύματα συμμετέχουν σε δύο τύπους αποστολών:

- σε ειρηνικές αποστολές (π.χ. εκπαίδευση αστυνομικών δυνάμεων)
- σε στρατιωτικές αποστολές (π.χ. δράσεις κατά της πειρατείας).

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο αποφασίζει ξεχωριστά για κάθε ειδική αποστολή. Οι χώρες μπορούν να συμμετέχουν εθελοντικά. Η ΕΕ έχει ήδη πραγματοποιήσει περίπου 34 στρατιωτικές επιχειρήσεις και επιχειρήσεις για ειρηνικούς σκοπούς. Μερικά γνωστά παραδείγματα είναι η ανοικοδόμηση στο νησί Σουμάτρα της Ινδονησίας μετά το τσουνάμι και η καταπολέμηση της πειρατείας στο Κέρασ της Αφρικής.

Μια πολύ σημαντική πληροφορία είναι ότι οι παρεμβάσεις της ΕΕ γίνονται πάντα στο πλαίσιο των οδηγιών του **OHE** (Ηνωμένα Έθνη) και σε στενή συνεργασία με το **NATO** (Οργανισμός Βορειοατλαντικού Συμφώνου).

Χρήσιμοι σύνδεσμοι:

- Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το θέμα αυτό διατίθενται στη διεύθυνση https://eeas.europa.eu/topics/security-defence-crisis-response_en και www.europarl.europa.eu/factsheets/en/sheet/159/common-security-and-defence-policy
- Τα αριθμητικά στοιχεία σχετικά με τις παγκόσμιες στρατιωτικές δαπάνες και το εμπόριο όπλων διατίθενται στη διεύθυνση https://ec.europa.eu/knowledge4policy/foresight/topic/changing-security-paradigm/world-military-expenditure_en

3. Η ΕΕ ΚΑΙ Η ΥΠΕΡΘΕΡΜΑΝΣΗ ΤΟΥ ΠΛΑΝΗΤΗ

Η ΕΕ καταπολεμά την κλιματική αλλαγή μέσω συγκεκριμένων πολιτικών. Η ΕΕ έχει θέσει στόχους για το κλίμα και την ενέργεια για το 2030, π.χ. χρήση ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές της τάξεως τουλάχιστον 32 % και μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου το λιγότερο κατά 40 %. Το 2020 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δρομολόγησε την ευρωπαϊκή πράσινη συμφωνία, η οποία θέτει ακόμη πιο φιλόδοξους στόχους, π.χ. η Ευρώπη να αποτελέσει την πρώτη κλιματικά ουδέτερη ήπειρο στον πλανήτη, έως το 2050.

Καθώς οι επιπτώσεις της υπερθέρμανσης του πλανήτη είναι ήδη ορατές, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει δημοσιεύσει μια στρατηγική της ΕΕ για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή.

Επίσης, το 2015, η ΕΕ διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο στις διεθνείς διαπραγματεύσεις για τη συμφωνία του Παρισιού, μία νομικά δεσμευτική συμφωνία σχετικά με τη δράση κατά της υπερθέρμανσης του πλανήτη. Η ΕΕ επικύρωσε τη συμφωνία του Παρισιού τον Οκτώβριο του 2016. Στο πλαίσιο αυτής της συμφωνίας, οι χώρες δεσμεύτηκαν να προσπαθήσουν να συγκρατήσουν την αύξηση της θερμοκρασίας του πλανήτη κάτω από τους 2°C και ιδανικά κάτω από τους 1,5°C. Η συμφωνία του Παρισιού τέθηκε σε ισχύ τον Νοέμβριο του 2016.

Χρήσιμοι σύνδεσμοι:

- Περισσότερες πληροφορίες για το θέμα αυτό διατίθενται στη διεύθυνση https://ec.europa.eu/clima/policies/eu-climate-action_en και www.europarl.europa.eu/factsheets/en/sheet/72/combatting-climate-change.
- Ενημερωτικό γράφημα με τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου ανά χώρα και τομέα στη διεύθυνση www.europarl.europa.eu/news/en/headlines/society/20180301STO98928/greenhouse-gas-emissions-by-country-and-sector-infographic.

4. ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Από το 1979, οι Ευρωπαίοι πολίτες εκλέγουν με άμεση ψηφοφορία ένα νέο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο κάθε πέντε χρόνια. Σύμφωνα με τους κοινούς κανόνες της ΕΕ, οι εκλογές πρέπει να γίνονται με μυστική, άμεση και καθολική ψηφοφορία (μία ψήφος για κάθε ενήλικα). Θα πρέπει επίσης να βασίζονται στην αναλογική εκπροσώπηση. Πέρα από αυτούς τους κοινούς κανόνες, οι εκλογικοί νόμοι καθορίζονται σε εθνικό επίπεδο και μπορεί να παρουσιάζουν σημαντικές διαφορές. Επίσης, οι πολίτες μπορούν να ψηφίζουν μόνο για υποψηφίους από τη χώρα τους ή από τις εκλογικές τους περιφέρειες. Η απόφαση για το εάν οι πολίτες έχουν δικαίωμα ή υποχρέωση ψήφου ανήκει επίσης στα κράτη μέλη.

Περισσότερες πληροφορίες για το ευρωπαϊκό εκλογικό σύστημα μπορείτε να βρείτε στη διεύθυνση www.europarl.europa.eu/factsheets/en/sheet/21/the-european-parliament-electoral-procedures.

Υπάρχουν διάφορες πρωτοβουλίες για να ενισχυθεί η συμμετοχή των πολιτών στην ευρωπαϊκή πολιτική και να καταστεί η ΕΕ πιο δημοκρατική:

- Από το 2012: η Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία Πολιτών. αν τουλάχιστον 1 εκατομμύριο Ευρωπαίοι από 7 κράτη μέλη το λιγότερο υπογράψουν μια πρωτοβουλία, μπορούν να ζητήσουν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να καταρτίσει σχετική νομοθετική πρόταση.
- Η [διάσκεψη για το μέλλον της Ευρώπης](#) η οποία ανακοινώθηκε το 2019. Η διάσκεψη αυτή θα αποτελέσει δημόσιο φόρουμ συζήτησης με τους πολίτες γύρω από βασικές προτεραιότητες και προκλήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Έχει δρομολογηθεί αρχικά για το 2020 έως το 2022.
- Υπάρχει ακόμη πληθώρα από συμμετοχικά μέσα, όπως για παράδειγμα ο [Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής](#), οι [δημόσιες διαβουλεύσεις](#) (ειδικοί σε ένα συγκεκριμένο πεδίο), [το δικαίωμα αναφοράς](#) και οι [διάλογοι με τους πολίτες](#).

5. ΟΙ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ ΣΤΗΝ ΕΕ

Κάθε κράτος της ΕΕ έχει τη δική του πολιτική ασύλου. Ωστόσο, το κοινό ευρωπαϊκό σύστημα ασύλου (ΚΕΣΑ) ορίζει **κοινά ελάχιστα πρότυπα** για τη μεταχείριση όλων των αιτούντων άσυλο και των αιτήσεων για όλα τα κράτη μέλη (γνωστό επίσης και ως κανονισμός του Δουβλίνου), όπως:

- Το πρώτο κράτος μέλος της ΕΕ στο οποίο εισέρχεται ο μετανάστης είναι υπεύθυνο για την εξέταση της αίτησης ασύλου του.
- Όλοι οι αιτούντες άσυλο έχουν **δικαίωμα στέγης, τροφής και βασικών υπηρεσιών υγείας**, ενόσω εξετάζεται η αίτηση ασύλου τους. Υπεύθυνο για την παροχή στέγης, τροφής και βασικών υπηρεσιών υγείας είναι το κράτος μέλος που εξετάζει την αίτησή τους.
- Οι μετανάστες μπορούν να **υποβάλουν μόνο μία αίτηση ασύλου** στην ΕΕ. Εάν ένα κράτος μέλος απορρίψει την αίτησή τους, δεν μπορούν να υποβάλουν αίτηση ασύλου σε κανένα άλλο κράτος μέλος. Για να ελεγχθεί κάτι τέτοιο, τα δακτυλικά αποτυπώματα κάθε αιτούντα άσυλο καταχωρούνται στη βάση δεδομένων

Eurodac.

Αντιδρώντας στην αιφνίδια και ανεξέλεγκτη άφιξη μεταναστών το 2015, η ΕΕ έλαβε διάφορα μέτρα, μεταξύ των οποίων η συμφωνία με την Τουρκία και άλλες τρίτες χώρες για να αποτρέψει την είσοδο μεταναστών στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Έκτοτε, ο αριθμός των νέων αφίξεων στην ΕΕ έχει μειωθεί. Ωστόσο, τα γεγονότα του 2015 και μετά άσκησαν πίεση στα συστήματα ασύλου πολλών κρατών μελών και στον χώρο Σένγκεν. Η ανάγκη μεταρρύθμισης του κοινού ευρωπαϊκού συστήματος ασύλου είναι επείγουσα. Πρόκειται, ωστόσο, για δύσκολο εγχείρημα διότι τα κράτη μέλη έχουν διαφορετικές απόψεις για τον τρόπο αντιμετώπισης αυτού του ζητήματος.

Χρήσιμοι σύνδεσμοι:

- Για τα πιο πρόσφατα στοιχεία για τη μετανάστευση σε παγκόσμιο επίπεδο ανατρέξτε εδώ www.unhcr.org/figures-at-a-glance.html
- Μπορείτε να βρείτε το ενημερωτικό γράφημα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου με πληροφορίες για την Ευρωπαϊκή Ένωση και τη μετανάστευση στη διεύθυνση www.europarl.europa.eu/thinktank/infographics/migration/public/index.html?page=intro
- Ο τρόπος λειτουργίας του Κοινού Ευρωπαϊκού Συστήματος Ασύλου εξηγείται σε αυτή τη σελίδα https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/asylum_en

ΧΡΗΣΙΜΟΙ ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ

- Το βίντεο αυτό (από το 2015) εξηγεί πώς λειτουργεί το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σε λιγότερα από έξι λεπτά: www.europarl.europa.eu/programme/others/how-it-works-the-european-parliament. (μπορείτε να προσαρμόσετε τη γλώσσα επιλογής σας στην πάνω αριστερή γωνία της σελίδας). Εάν έχετε αρκετό χρόνο μετά την άσκηση, μπορείτε να προβάλλετε αυτό το βίντεο. Μετά την προβολή, μπορείτε να συζητήσετε τις ομοιότητες και τις διαφορές μεταξύ της άσκησης και της πραγματικότητας με τους μαθητές. Σημείωση: το βίντεο δημιουργήθηκε το 2015 και κάποια πράγματα έχουν αλλάξει από τότε. Ωστόσο, παραμένει ένα καλό μέσο για να εξηγήσετε τον τρόπο λειτουργίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.
- Μπορείτε να βρείτε περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τη λειτουργία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στη διεύθυνση www.europarl.europa.eu/about-parliament/en/organisation-and-rules/organisation.
- Στην πραγματικότητα, η συνήθης νομοθετική διαδικασία είναι πιο περίπλοκη και περιλαμβάνει πρώτη, δεύτερη και πολλές φορές ακόμη και τρίτη «ανάγνωση» από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Μπορείτε να βρείτε μια οπτική αναπαράσταση και μια εκτενή επεξήγηση για τη διαδικασία εδώ: www.europarl.europa.eu/about-parliament/en/powers-and-procedures/legislative-powers.

